

Programma Sociaal Domein

Inleiding

Perspectief 2025 sociaal domein

Het perspectief sociaal domein borduurt voort op het perspectief in de begroting 2024.

Zorg en ondersteuning, werk en inkomen, (passend) onderwijs en overig preventief beleid - met name rond jeugd en gezondheid - vormen het hart van het Programma Sociaal Domein. Dit programma streeft ernaar dat de inwoners van Twenterand zo veel mogelijk zelf hun dagelijkse dingen kunnen doen en daar zelf over beslissen om mee te kunnen doen in de samenleving. Thuis, in de buurt, bij een vereniging of organisatie of op het werk. Alle mogelijkheden (eigen kracht) van inwoners en hun omgeving (inzet netwerk) worden hierbij benut. Waar dat niet/of in mindere mate lukt worden inwoners hierbij geholpen of ondersteund. Binnen het jeugdbeleid en onderwijs stimuleren wij ontwikkeling van individuen. We ondersteunen inwoners met zorgvragen en geldzorgen. Rond werkgelegenheid is er aandacht voor specifieke doelgroepen met arbeidsbeperkingen. Veranderingen hebben vooral betrekking op mensen in een kwetsbare positie. De sociaaleconomische problematiek in onze gemeente blijft stevig en dus is daarmee de opgave in het sociaal domein ook fors.

Het beleidsmatig kader voor het sociaal domein staat in nieuwe integrale beleidsnota Sociaal Domein 2023-2026 (hierna: IBN). Een vernieuwde nota, met nu alle onderwerpen van het programma sociaal integraal in één nota. Hierin is ook de uitwerking van het coalitieakkoord en het collegeprogramma met het scenario "Economisch sterk met een sociaal kloppend hart" verwerkt. De uitvoering van de nota doen wij via de maatschappelijke agenda (MAG) Twenterand. Hierover later meer.

Vanuit de gehouden interactieve activiteiten met relevante stakeholders en gezien het beoogd effect zijn de volgende vier integrale thema's gekozen in deze nota, als basis voor onze opgaven:

1. De zelfredzame Twenterander
2. De participerende Twenterander
3. De gezonde Twenterander
4. De lerende Twenterander

De inwoner, de Twenterander, staat hiermee centraal in ons beleidsperspectief. Wij kiezen dan ook als vertrekpunt: Inwoners als "motor" voor de ontwikkeling van Twenterand. Inwoners die werken, versterken de economie! Inwoners die iets organiseren versterken de leefbaarheid en sociale samenhang. Inwoners die praktisch geschoold zijn, zijn de bouwers van Twenterand. Ouders die goed opvoeden, vormen sociaal vaardige inwoners en een verdraagzamere maatschappij. Ons beleid streeft ernaar dat inwoners een goede (start)positie krijgen om mee te doen. Dat ze zo veel mogelijk zelf hun dagelijkse dingen kunnen doen en daar zelf over beslissen om écht mee te kunnen doen in de samenleving. Economie en sociaal gaan zo hand in hand voor een beter Twenterand!

Grote opgaven blijven spelen de komende jaren. Het is belangrijk om hierop goed op te anticiperen en organiseren. Via het wendbare deel in onze organisatieontwikkeling geven we de opgaven dan ook nader vorm, via bijvoorbeeld verkenningen, bestuursopdrachten, projecten en programma's.

Opgaven als zelfredzaamheid, participatie en transformatie zijn nog steeds leidend in ons beleid, in het licht van de actuele sociale vraagstukken die gelden voor Twenterand. Onderwerpen als bestaanszekerheid, kansengelijkheid, inclusiviteit, normalisering en preventie vindt u daarom terug in deze nota. Het tijdsgewricht en de opgaven waar we nu voor staan zijn stevig. De crisis op de woningmarkt, de inflatie en energie-armoede, de situatie in Oekraïne en het bredere vluchtelingenvraagstuk, de vergrijzing, de vele zorgvragen, maatschappelijke onrust, personeelstekorten maken dat individuen en/of groepen het zwaar hebben. Anderzijds willen we ook investeren, bijvoorbeeld in het onderwijs en voorliggend veld, waar dat mogelijk is. De gemeente, als dichtst bij de burger staande overheid, voelt zich geroepen om inwoners te ondersteunen maar heeft ook te maken met afnemend vertrouwen in de overheid. Tegelijkertijd staat ook de gemeente zelf voor uitdagingen. Landelijke ontwikkelingen hebben nog steeds een forse (financiële) invloed. Bij de doelenboom jeugd gaan wij in op de hervormingsagenda jeugd, het Toekomstscenario jeugd- en gezinsbescherming en de regionale Inkoop 2025 enzovoort. Ondanks dat wij positieve resultaten boeken op jeugd en inzet voorliggend veld en interventies hebben wij over de financiële effecten van de hervormingsagenda en het realisme van de besparingen hebben wij grote zorgen (zie doelenboom jeugd). Bij de doelenboom Wmo gaan wij in op plannen rond een aparte financiering en bij Sociale Zaken op de ontwikkelingen rond participatie en daar speelt naast schuldenaanpak ook de meer menselijke maat in de bijstand. Rond onderwijs speelt het landelijk dossier rond onderwijshuisvesting, zowel op inhoud (rolverdeling gemeente-onderwijs) als op financiën. Ook lokaal zien we investeringen komen en krimp (zie IHP) en zijn er zorgen over de betaalbaarheid van investeringen. Op de verschillende dossiers is helaas nog niet alles op geld te zetten.

Gelet op de zorgelijke financiële positie van onze gemeente met name in het meerjarenbeeld, betekent dat focus aangebracht moet worden met scherpe keuzes om bepaalde zaken niet meer of

anders te (laten) doen. Het college doet binnen deze kaders hiertoe voorstellen (zie inleiding van deze kadernota).

De hoofdvisie in deze nota wordt dus bestendigd, want gebleken is dat onze aanpak vruchten heeft afgeworpen. Vernieuwen en besparen gaan hand in hand (transformatie). Succesvolle interventies als de poh-jeugd, de coördinator externe verwijzers en het gezinswerk zijn hier voorbeelden van. De samenwerking met het voorliggend veld (sociale basis) en de toegang blijven we dan ook doorontwikkelen (zie ook de bijlage bij de IBN). Dit doen we op basis van een visie in combinatie met ervaringen uit de praktijk. Geld volgt beleid (middelen volgen opgaven) en dat werkt! Tenslotte versterken regionale samenwerking en lokale inzet elkaar bij het vormgeven van taken binnen het sociaal domein.

Om samen met partners aan dezelfde doelen te werken en om inzichtelijk te maken wat we waarom doen, hebben we vanaf 2024 een Maatschappelijke Agenda. Samen met inwoners, vrijwilligers en professionals - waaronder ook zeker ook onze constructieve Adviesraad Sociaal Domein valt - bespreken we hoe we doelen gaan bereiken en wie welke acties daarvoor gaat trekken. Zo zijn we samen eigenaar van de oplossingen die geboden worden. Elk jaar wordt de Maatschappelijke Agenda geactualiseerd voor het jaar erop zodat deze altijd actueel en flexibel blijft.

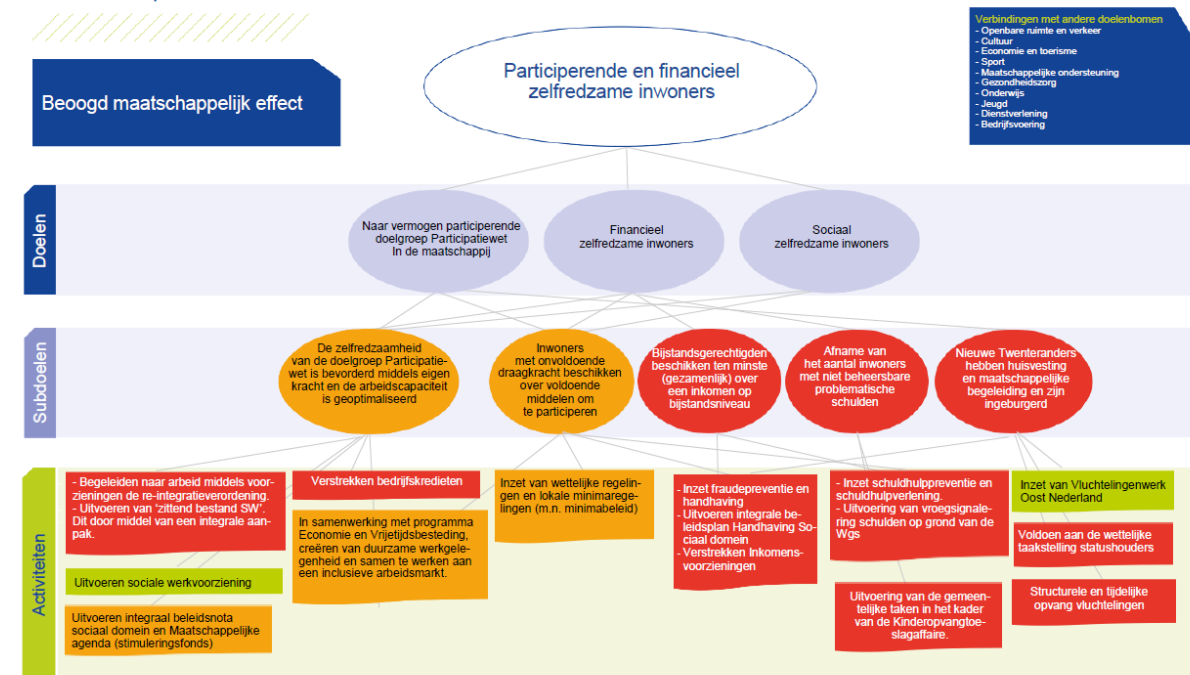
De gemeente heeft een wettelijke taak in het sociaal domein. Wij verliezen niet uit het oog dat er altijd een vangnet moet zijn voor de meest kwetsbaren. Wij hebben hier oog voor maar kijken ook naar zelfredzaamheid en ontmoedigen claimgedrag. Het college kijkt naar versterking voorliggend veld maar heeft ook te maken met de financiële positie van de gemeente en zoekt gericht besparingen, ook binnen het sociaal domein, met daarbij het voorzieningenniveau zoveel mogelijk te behouden. We varen in het sociaal domein scherp aan de wind. Daarbij stijgen kosten en dan zijn randvoorwaardelijke factoren als de arbeidsmarktschaarste en cultuuraspecten (claimgedrag) nog niet eens benoemd. We voorzien (potentiële) risico's, maar zorgen ondertussen dat onze reserves op peil zijn om eventuele klappen op te vangen. Onze druk c.q. lobby naar Den Haag voor het sociaal domein - maar breder nog het ravijnjaar - wordt hierbij onverminderd voortgezet.

Tot zover de algemene inleiding. Bij de doelenbomen gaan wij nader in op de specifieke voorstellen en ontwikkelingen.

Doelenboom Sociale Zaken

Doelenboom

Sociale zaken | 2025

Beoogd maatschappelijk effect

Participerende en financieel zelfredzame inwoners

Doel: Naar vermogen participerende doelgroep Participatiewet In de maatschappij

Het doel van de Participatiewet is om mensen zoveel mogelijk te laten participeren op de reguliere arbeidsmarkt. De gemeente kan voor iedereen dezelfde instrumenten en voorzieningen inzetten. Hierbij wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de eigen kracht van de inwoner.

Doel: Financieel en sociaal zelfredzame inwoners

Het hebben van werk of een zinvolle dagbesteding zijn dingen die meedoen in de samenleving mogelijk kan maken. Het zorgt voor ritme en structuur en het geeft eigenwaarde. We willen dat elke inwoner van de gemeente Twenterand de mogelijkheid krijgt om naar vermogen mee te doen aan de samenleving. We ondersteunen inwoners die niet zelf in hun levensonderhoud kunnen voorzien met een uitkering. Voor de meest kwetsbaren uit onze samenleving ligt er een opgave wat betreft het vinden van passend werk.

Kinderen moeten zich kunnen ontplooiën, hun eigen mogelijkheden ontdekken en ontwikkelen en volop mee kunnen doen in de samenleving. Belangrijk is dat zij perspectief houden op een gelukkig leven. Elk kind moet niet alleen kunnen beschikken over voedsel, kleding en andere basisbehoeften, maar moet ook mee kunnen op schoolreis, lid van de bibliotheek kunnen worden en bijvoorbeeld wekelijks kunnen sporten of muziek maken.

Doel: Sociaal zelfredzame inwoners

Subdoel: De zelfredzaamheid van de doelgroep participatiewet is bevorderd middels eigen kracht en de arbeidscapaciteit is geoptimaliseerd

Activiteiten

- **Uitvoeren sociale werkvoorziening**

Omschrijving

Toekomst Sociale Werkvoorziening en ontwikkeling Regionale Werkcentra

Aangezien er geen nieuwe inwoners in de Wsw stromen, neemt het klantenbestand – en daarmee de productiecapaciteit en omzet – jaarlijks af. Naast dat wij dit lokaal al in onderzoek hebben en is dit aanleiding om naar de gewenste toekomst situatie van Ontplooi te kijken. Om hiertoe een gedegen onderbouwing te geven, wordt een tussentijdse evaluatie uitgevoerd. Deze loopt parallel aan een lokale verkenning en landelijke verkenning (zie ook de voorjaarsnota van het Kabinet waarbij landelijk extra middelen worden vrij gemaakt om sociaal ontwikkelbedrijven beter te kunnen organiseren). Landelijk en regionaal speelt het onderwerp: Regionaal Werkcentrum (RWC). Het RWC is een plek waar werkgevers- of werkzoekendienstverlening is georganiseerd. Alle inwoners en werkgevers kunnen bij het RWC terecht voor vragen omtrent scholing of werk. Binnen het RWC wordt er samengewerkt door publieke partijen die gericht zijn op werkgevers- en werkzoekendienstverlening, waarbij er indien nodig koppelingen worden gemaakt met private partijen, zoals uitzendbureaus en werknemers- en werkgeversorganisaties.

Met een nieuwe vorm van regionale samenwerking op het gebied van werkgevers- en werkzoekendienstverlening wordt er niet alleen vormgegeven aan de wensen van het kabinet, maar ook de aan de behoeften van de inwoner. Er zijn verschillende manieren waarop de nieuwe dienstverlening vorm gegeven kan worden. De verschillende mogelijkheden in het uitvoeren en organiseren van de dienstverlening worden verkend met gemeenten en de functionaliteiten in de arbeidsmarktregio Twente om tot een gedragen ontwerp te komen.

Subdoel: Inwoners met onvoldoende draagkracht beschikken over voldoende middelen om te participeren

Activiteiten

- **Inzet van wettelijke regelingen en lokale minimaregelingen (m.n. minimabeleid)**

Omschrijving

Belangrijk speerpunt voor het kalenderjaar 2025 is de focus op een efficiënt en effectief schulden(uitvoerings)beleid om zo de bestaanszekerheid van Twenteranders te verbeteren.

Een van de kabinetsdoelstellingen is een halvering van het aantal huishoudens met problematische schulden in 2023 ten opzichte van 2015. Hiertoe moet het bereik en de kwaliteit van gemeentelijke schuldhulpverlening fors omhoog. Om dit te bewerkstelligen hebben het ministerie van SZW, VNG, Divosa en NVVK (branchevereniging voor schuldhulpverlening) in maart 2024 bestuurlijke afspraken gemaakt over de basisdienstverlening.

De basisdienstverlening bestaat uit 20 elementen waaraan gemeentelijke schuldhulpverlening moet voldoen. Een aantal elementen van de nieuwe basisdienstverlening, zoals een hulpaanbod dat toegespitst is op verschillende doelgroepen en het standaard aanbieden van een saneringskrediet met aflostermijn van 18 maanden biedt de gemeente Twenterand al aan, maar andere punten vergen nog ontwikkeling. en onderzoek.

Doel van de “nieuwe basisdienstverlening” is dat er meer beleidsuniformiteit tussen gemeenten ontstaat. De partijen van de bestuurlijke afspraken komen in de zomer van 2024 met een actieplan waarmee gemeenten aan de slag kunnen. De basisdienstverlening stelt hogere eisen aan gemeenten wat betreft schuldhulpverlening en is vrij dwingend. Het betekent dat er geïnvesteerd moet worden in gemeentelijke schuldhulpverlening. Bovendien zullen de uitkomsten van de (lopende) businesscase Stadsbank Oost Nederland en de evaluatie van het Meldpunt geldzorgen (in verband met de tijdelijke versterking van het Meldpunt) worden meegenomen in de uitrol van de nieuwe basisdienstschuldhulpverlening. Zodra de ontwikkeling en consequenties van taken i.r.t benodigde bezetting meer te duiden zijn komen wij hierop terug.

Subdoel: Bijstandsgerechtigden beschikken ten minste (gezamenlijk) over een inkomen op bijstandsniveau

Activiteiten

- **VOORSTEL: Verstrekken Inkomensvoorzieningen**

Omschrijving

Kwaliteitsborging sociaal domein middels continueren functie kwaliteitsmedewerker sociaal domein

In verband met het feit dat de kwaliteitsmedewerker sociaal domein afgelopen januari gebruik heeft gemaakt van een RVU-regeling en boventallig is geworden doen we dit voorstel. Binnen de organisatie zijn geen middelen meer beschikbaar, maar tegelijkertijd blijven er wel de nodige werkzaamheden – ook vanwege aanhoudende eisen van rijkswege - met een cruciaal karakter in het sociaal domein.

Hierbij moet worden gedacht aan werkzaamheden op het gebied van: het beschrijven/actualiseren/controleren/toetsen van (werk)processen in het sociaal domein (4-ogen principe); verrichten steekproeven m.b.t. gevolgde werkwijzen, toetsing aan wet- en regelgeving; verplichte aanleveringen richting ministeries (denk bijv. aan Beeld van de Uitvoering, Loonaangifte); verplichte werkzaamheden in het kader van SUWINET (het systeem wat wordt gebruikt voor o.a. controle op rechtmatigheid binnen de Participatiewet). Wanneer de functie niet zou worden ingevuld worden de nodige risico's gelopen, waaronder het niet voldoen aan wet- en regelgeving (met bijv. boetes tot gevolg) en het negatieve oordelen vanuit verplichte audits en zelfs het afsluiten van SUWINET. Tevens is deze functie noodzakelijk wegens inzet van deze medewerker voor het bestrijden van fraude, mede naar aanleiding van de recente ervaringen op dit gebied. Binnen (de reguliere formatie van) het sociaal domein is geen ruimte, gelet op de reeds bestaande formatie en werkdruk, om deze werkzaamheden te verrichten. Daarom wordt voorgestelde om jaarlijks 20 uur aan formatieve ruimte op te nemen voor de kwaliteitsmedewerker sociaal domein. Deze kosten bedragen € 45.000 structureel.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Kwaliteitsmedewerker Sociaal Domein	s	€ 45.000	n

Borging dienstverlening Aanvragen levensonderhoud

Gemeente Almelo heeft besloten om niet langer de dienstverlening op het gebied van Aanvragen Levensonderhoud (ALO) te verrichten voor een aantal omliggende gemeenten. Om de dienstverlening in Twenterand te kunnen verrichten is het noodzakelijk om hiervoor formatie op te nemen. Het spreekt vanzelf dat we moeten voldoen aan onze wettelijke plicht de aanvragen tijdig af te handelen conform ons beleid en daarom is het onvermijdelijk dat voor deze extra werkzaamheden ook gekeken is naar voldoende formatie bij consultants en backoffice. Uiteindelijk wordt na uitgebreide afweging voorgesteld 18 uur formatie voor een inkomensconsulent en 18 uur voor een werkconsulent op te nemen. Deze kosten bedragen € 70.000 structureel. Hierin is onze bijdrage voor de dienstverlening aan Almelo verrekend. Wanneer er niet gekozen wordt om de formatie in te vullen, dan komen er wachtlijsten (met overschrijding van termijnen), zal er onvoldoende gescreend kunnen worden op mogelijkheden tot matching en doorgeleiding naar werk, met als gevolg dat er meer instroom zal zijn naar uitkeringen. Daarnaast zal er ook onvoldoende ruimte zijn om te beoordelen in hoeverre iemand recht heeft op een uitkering en bestaat dan ook risico dat inwoners een uitkering zullen ontvangen terwijl zij er mogelijk niet altijd recht op hadden. Dit heeft naast het verstrekken van onterechte uitkeringen ook financiële effecten tot gevolg en zorgt voor extra werkzaamheden (denk bijv. aan werkzaamheden in het kader van terugvorderingen).

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Borging dienstverlening Aanvragen levensonderhoud	s	€ 70.000	n

Subdoel: Nieuwe Twenteranders hebben huisvesting en maatschappelijke begeleiding en zijn ingeburgerd

Activiteiten

- Structurele en tijdelijke opvang vluchtelingen

Omschrijving

Oekraïense vluchtelingen:

Nog steeds woedt de oorlog in Oekraïne voort. We zien dan ook nog steeds Oekraïense vluchtelingen instromen in de gemeentelijke opvang. Vanuit de signalen vanuit de gemeentelijke opvang zijn de signalen positief en er is een overzichtelijke en duidelijke organisatie opgericht voor instroom, huisvesting en begeleiding van de Oekraïense vluchtelingen. Dit vraagt nog dagelijks behoorlijke inspanningen van het ambtelijk apparaat. De lange termijn is ongewis. Recente peilingen onder de Oekraïense vluchtelingen geven wel een indicatie dat steeds een grotere groep ook na afloop van de oorlog het liefst in Nederland zou willen blijven. Men heeft hier inmiddels ook het leven opgebouwd met werk, school voor kinderen en een eigen sociaal netwerk. De mogelijk impact hiervan op de voorzieningen in bijvoorbeeld het sociaal domein en de woningmarkt zijn nu nog onzeker. Tot op heden kunnen we wel stellen dat de rijksoverheid ons conform belofte compenseert voor geleverde inspanningen om de opvang te realiseren en te organiseren. Dit levert geen directe druk op de begroting van de gemeente. Voor de lange termijn is dit echter minder zeker. De verwachtingen zijn dat werkende Oekraïners op termijn een eigen bijdrage moeten betalen. De inspanning ligt op het consolideren van de opvang.

Asielopvang:

Naast de Oekraïense vluchtelingen is ook de druk op de reguliere asielvoorzieningen nog altijd hoog. Gemeenten hebben met de invoering van de Spreidingswet een wettelijke taak in de opvang van asielzoekers. Het doel van de wet is te komen tot voldoende opvangplekken en een evenwichtiger verdeling van asielzoekers over provincies en gemeenten. Op basis van een capaciteitsraming is een indicatieve taakstelling vastgelegd. Twenterand heeft de opdracht gekregen om 183 asielzoekers op te vangen. Omdat gemeente Hengelo 83 asielzoekers voor Twenterand opvangt moet er nog voor 100 asielzoeker een locatie gevonden worden waar deze gehuisvest kunnen worden. Gemeenten moeten in september 2024 hun plannen aanleveren hoe zij hier invulling aan geven. De provincies hebben tot 1 november 2024 de tijd om afspraken te maken met gemeenten. Op die datum moeten ze hun opvangplannen bij het ministerie van Justitie en Veiligheid inleveren. De bewindspersoon voor asielopvang beoordeelt de twaalf plannen voor 1 januari 2025 en provincies krijgen vervolgens nog zes maanden de tijd om die te realiseren.

Uit een recente capaciteitsraming asielopvang blijkt dat indicatieve taakstelling per gemeente op korte termijn met ca 30% zal toenemen. Daarnaast is er sprake van een acute situatie in de asielopvang en is er een urgentie om met spoed acute noodopvang locaties te realiseren.

Op dit onderwerp is het zeer lastig in te schatten welke consequenties dit zal hebben voor ons als gemeente. Via de tussentijdse rapportage en de raadsinformatiebrieven wordt u geïnformeerd over de ontwikkelingen. Voor belangrijke besluiten wordt de raad in stelling gebracht. Aangegeven is dat het realiseren geen nadelige consequenties mag hebben voor de begroting van de Gemeenten. Een risico is dat de Twenterand geen of onvoldoende geschikte locatie(s) heeft die aan de criteria van het COA voldoen. Het uitgangspunt is dat ontwikkeling, exploitatie, opvang en begeleiding bij het COA ligt. Samenwerken met andere gemeenten kan een uitkomst bieden. Tenslotte blijft voldoende draagvlak en communicatie essentieel in dit dossier.

Statushouders:

De doelstelling van de gemeente Twenterand is te voldoen aan de wettelijke taakstelling. In de 1e helft van 2024 moesten 36 statushouders gehuisvest worden. Ook moet de achterstand van 2023 in totaal 19 statushouders ingehaald worden. Door de woningnood zijn er te weinig woningen om ze te huisvesten en loopt Twenterand achter op de taakstelling. Er moeten aanvullende maatregelen genomen worden om aan de taakstelling van 2024 te kunnen voldoen. De financiële consequenties moeten nader uitgewerkt worden. Uw raad is geïnformeerd over de beoordeling van het Interbestuurlijk toezicht. De Provincie blijft de situatie monitoren. Tenslotte melden wij dat de inkoop voor taallessen in het kader van inburgering weer gaat spelen. Dit wordt in Twents verband opgepakt.

Metingen en verplichte indicatoren

Beleidsdoelen	Begroot 2025	Begroot 2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Naar vermogen participerende (niet) uitkeringsgerechtigden								
Aantal uitkeringsgerechtigden* (participatiewet)	400	415	398	394	403	432	442	CIV
Aantal personen met een loonkostensubsidie (nieuwe indicator 2021)	135	135	138	135	115	97	-	CIV
Aantal uitkeringsgerechtigden (IOAW/IOAZ)	17	17	15	17	22	22	24	CIV
Aantal activeringstrajecten	230	320	226	320	235	330	334	CIV
Aantal Wsw 'zittend bestand' in arbeidsjaren	200	212	219	223	221	255	267	meicirculaire
Aantal taakstelling vergunninghouders	100	100	75	57	29	38	28	Min. Justitie en Veiligheid
Financieel zelfredzame inwoners								
Aantal aanvragen bijzondere bijstand**	450	460	444	458	553	432	562	CIV
Aantal personen die uitgestroomd zijn naar werk***	120	116	120	116	59	44	70	CIV
Aantal aanvragen inkomenstoeslag**	320	325	314	310	338	404	327	CIV
Aantal personen die beroep doen op de studietoelage**	12	15	11	14	17	11	8	CIV
Sociaal zelfredzame inwoners								
Aantal personen die beroep doen op de Meedoenregeling**	370	350	375	359	309	218	423	CIV
Aantal personen die beroep doen op de jeugd sport en cultuurfonds	170	150	148	105	165	124	163	extern
Beschut werk	20	20	19	17	17	11	11	Ministerie van SzW
Aantal kinderen schoolpakket	75	80	75	66	70	95	79	Interne systemen

* betreft het aantal uitkeringspartijen

** betreft per 2021 het aantal toegekende aanvragen

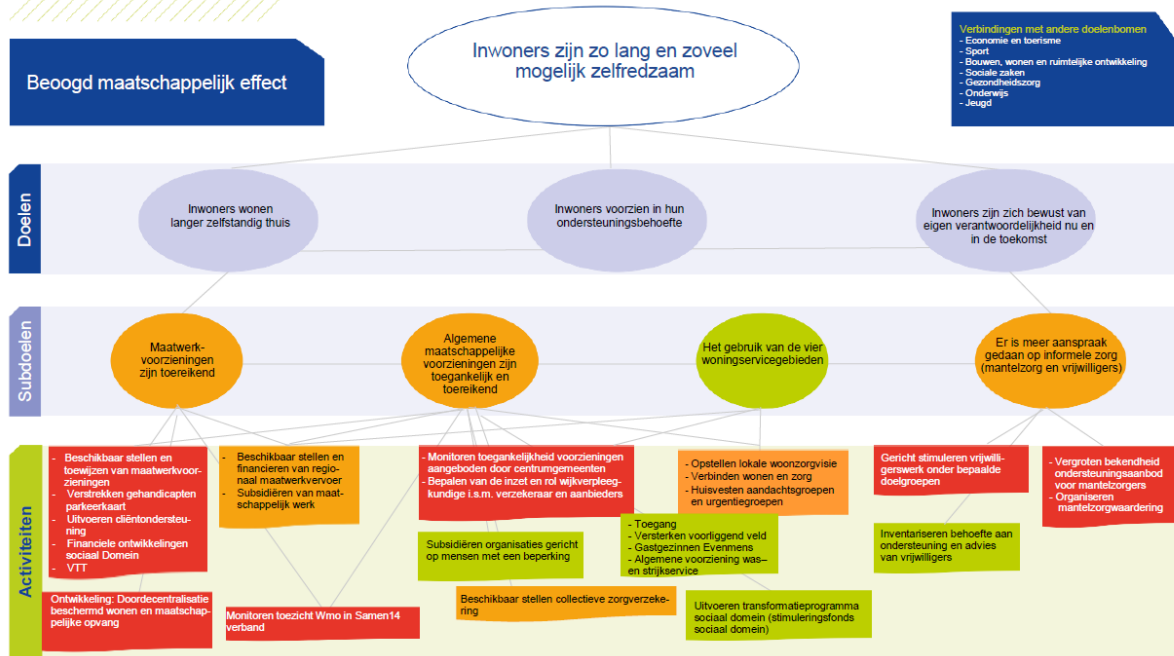
*** vanaf 2022 vermelden we het totale aantal uitgestroomde personen uit de bijstand

Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning

Doelenboom

Maatschappelijke ondersteuning | 2025

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Doel: Inwoners wonen langer zelfstandig thuis

Het streven is dat inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam blijven. Daartoe wordt eraan gewerkt om de inwoners zo lang dit mogelijk en wenselijk is zelfstandig thuis te laten wonen. De gemeente voorziet zo goed mogelijk, direct of indirect, in de diverse ondersteuningsbehoeften van inwoners. We zorgen voor goed ingerichte woonservicegebieden. We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers om in dit doel te voorzien.

Doel: Inwoners voorzien in hun ondersteuningsbehoefte

Het doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is dat inwoners worden voorzien in hun ondersteuningsbehoefte. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om nog meer op eigen kracht en samen met het eigen netwerk te komen tot oplossingen. De inwoner en zijn omgeving staan daarbij centraal. We stimuleren inwoners op hun eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden in te zetten. Daar waar nodig zetten we een maatwerkvoorziening in om in de ondersteuningsbehoefte van de inwoner te voorzien.

Doel: Inwoners zijn zich bewust van eigen verantwoordelijkheid nu en in de toekomst

We bevorderen het bewustzijn onder de inwoners van hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om in eerste instantie op eigen kracht en gezamenlijk met de mensen uit hun omgeving tot oplossingen voor problemen te komen.

Subdoel: Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend

Activiteiten

- Doordecentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang
- Omschrijving**

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang zijn maatwerkvoorzieningen. De uitvoering ervan ligt bij de centrumgemeente Almelo en indicatie loopt via het Cimot. Het Rijk wil dat regiogemeenten ook meer verantwoordelijkheid krijgen en wil dat de opvang en zorg van mensen dicht bij huis plaatsvinden. Voor beschermd wonen hebben we de doordecentralisatie in de regio voor wat betreft governance inmiddels geregeld.

De komende periode wordt in samenwerking met Cimot gekeken of de doelgroep 18+ met een licht verstandelijke beperking (Ivb-problematiek) ook bij hen kan worden ondergebracht. Mogelijk levert dit op middellange termijn voordelen op voor de gemeente.

• **VOORSTEL: Financiële ontwikkelingen Sociaal Domein**

Omschrijving

Optimale bedrijfsvoering sociaal domein middels continuering taken senior bedrijfsvoering sociaal domein

Vanwege de organisatie-ontwikkeling heeft een herschikking plaatsgevonden hetgeen de bedrijfsvoering in het sociaal domein raakt. Om zaken zuiver te neer te zetten zijn de leidinggevende taken (en ook de huidige medewerker en de formatieruimte) naar de teamleidersfunctie

Ondersteuning Sociaal en Interne Bedrijfsvoering (2 teams) gegaan. De tactisch/operationele taken voor het sociaal domein zijn hierdoor vrijgevallen en hiervoor is geen ruimte binnen de formatie beschikbaar, terwijl uitvoering van deze senior-taken onmisbaar is.

Het gaat daarbij om werkzaamheden zoals bijv. sturing en financiële verantwoording van budgetten in het sociaal domein (o.a. signaleren van trends en financiële afwijkingen op budgetten), bijdrage aan de P&C cyclus, deelname aan regionaal overleg (Bedrijfsvoering Samen14), sturing op diverse lokale/regionale projecten, advisering over diverse beleidsvraagstukken en inkooptrajecten, borgen van interne processen rondom de bedrijfsvoering in het sociaal domein en het doen van verplichte aanleveringen richting o.a. CBS en ministeries. Reguliere taken die het functioneren en beheersen van het sociaal domein ondersteunen. Niet invullen betekent forse gevolgen voor de gemeente. Op basis van voornoemde is het noodzakelijk om deze taak in te vullen. Wanneer niet hiervoor gekozen zou worden ontstaan er risico's:

- financiële afwijkingen binnen budgetten (zoals bekend zijn in het sociaal domein de open einde regelingen waarbij flinke financiële risico's kunnen optreden wanneer er onvoldoende tijdig wordt gesignaleerd;
- risico's van onvoldoende beheersing op het proces, waardoor potentiële fraude zou kunnen optreden.
- risico's bij de accountantscontrole (oordeel omdat de bedrijfsvoering niet voldoet);
- mislopen van inkomsten/ verhalen;
- risico van boetes die worden opgelegd wanneer niet wordt voldaan aan termijnen.

Binnen het sociaal domein danwel aanpalende teams is er geen ruimte, gelet op de reeds bestaande formatie en werkdruk, om deze werkzaamheden te verrichten. Derhalve wordt voorgesteld om 28 uur aan structurele formatie voor de senior bedrijfsvoering sociaal domein op te gaan nemen. De kosten hiervoor bedragen € 70.000 structureel.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Senior Bedrijfsvoering Sociaal Domein	s	€ 70.000	n

• **VOORSTEL: Garanderen ondersteuning door beschikbaar stellen en toewijzen van maatwerkvoorzieningen**

Omschrijving

Voorstel: Huishoudelijke Ondersteuning

De prognose voor 2025 en verder laat een toename zien van de kosten voor de HO. Dit wordt deels verklaard door de vergrijzing en een stijgend aantal inwoners wat afhankelijk is van HO. Daarnaast merken we financiële effecten van gewijzigd beleid. Per 1 februari 2024 hanteren we het vernieuwde Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning van Bureau HHM bij het indiceren van HO. De indicatie wordt op een objectieve en onafhankelijke wijze vastgesteld, hetgeen een waarborg is voor rechtszekerheid voor inwoner. De Centrale raad van Beroep (CrvB) onderschrijft dat het normenkader van bureau HHM voldoet aan eisen die gesteld worden aan normtijden. Het toepassen van dit

normenkader leidt tot hogere indicaties. Een groeiend aantal cliënten en hogere indicaties leiden dus tot hogere kosten binnen de HO. Om de financiële dekking in evenwicht te brengen met de realiteit wordt een structurele ophoging van het budget voorgesteld van € 400.000,-

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Huishoudelijke ondersteuning	s	€400.000	n

Subdoel: Het gebruik van de vier woningsservicegebieden

Activiteiten

- **Wmo algemeen**

Omschrijving

Vanuit de rijksoverheid wordt nagedacht om de financiering van de Wmo in de nabije toekomst anders te gaan vormgeven. Er wordt bijvoorbeeld nagedacht over een inkomensafhankelijke bijdrage. Dit zal naar verwachting nog wel even duren (2026). Belangrijk nieuws is ook dat er plannen zijn om een deel van de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het Gemeentefonds zal gaan, maar er zal hiervoor een aparte financiering komen. Door het apart zetten van een deel van de Wmo kunnen we beter zien of de kosten aansluiten bij de uitgaven. Bovendien is daardoor een aparte indexering mogelijk. Dat is hard nodig, stelt de VNG, omdat de uitgaven voor de zorg harder stijgen dan het bruto binnenlands product (bbp). Als deze plannen inderdaad praktijk worden is dat een (positieve) ontwikkeling voor de gemeente. De effecten van beide maatregelen zullen worden als meer duidelijk is nader worden bekeken.

- **Wonen en zorg**

Omschrijving

Als onderdeel van het programmaplan Wonen zal er een woonzorgvisie worden opgesteld, die de huidige Woonvisie van de gemeente deels zal vervangen. Dit zal in nauwe samenspraak gebeuren met Programma Ruimte (doelenboom Wonen). Tevens zal worden aangesloten bij de regionale woonzorgvisie en de ontwikkelingen rond de huisvesting van aandachts- en urgentiegroepen. Deze opdracht zal extern worden belegd.

Metingen en verplichte indicatoren

Beleidsdoelen	Begroot 2025	Begroot 2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend								
Toegekende maatwerkvoorzieningen totaal	Vervalt	4061	2176	3270	3554	3434	3325	Interne systemen
Algemeen maatschappelijke voorzieningen zijn toegankelijk en toereikend								
Aantal mantelzorgers dat de waardebonnen heeft ontvangen	1000	1000	939	803	885	986	1003	Stichting Evenmens
Aantal individueel ondersteunde mantelzorgers	280	280	400	236	265	306	162	Stichting Evenmens
Aantal behandelde cliëntsystemen	430	430	414	436	407	437	454	Avedan Maatschappelijk werk
Aantal behandelde cliënten	220	220	194	197	192	252	275	MEE IJsseloevers
Aantal verzekerden collectieve zorgverzekering	950	950	1036	1099	1209	1221	1416	Menzis

Vernieuwde beleidsindicatoren	Begroot 2025							Bron
Algemeen maatschappelijke voorzieningen zijn toegankelijk en toereikend								
Aantal bereikte ouderen t.b.v. valpreventie	75							Bron: fysiotherapeuten, Zorgsaam
Aantal inwoners dat beschermd woont	20							Bron: gemeente Almelo, Cimot
Aantal inwoners dat verblijft in maatschappelijke opvang	5							Bron: gemeente Almelo, Cimot
Aantal meldingen bij het signaalpunt eenzaamheid	25							Bron: signaalpunt Eenzaamheid
Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend								
Aantal inwoners met een Wmo-voorziening*	3100							Interne systemen
Aantal inwoners met huishoudelijke ondersteuning**	1500							Interne systemen
Aantal inwoners met begeleiding individueel**	575							Interne systemen
Aantal inwoners met groepsbegeleiding**	275							Interne systemen
Aantal inwoners met wonen en verblijf**	15							Interne systemen
Aantal inwoners met een woonvoorziening**	300							Interne systemen
Aantal inwoners met een rolstoel(voorziening)**	200							Interne systemen
Aantal inwoners met een vervoersvoorziening (excl. Regiotaxi)**	400							Interne systemen

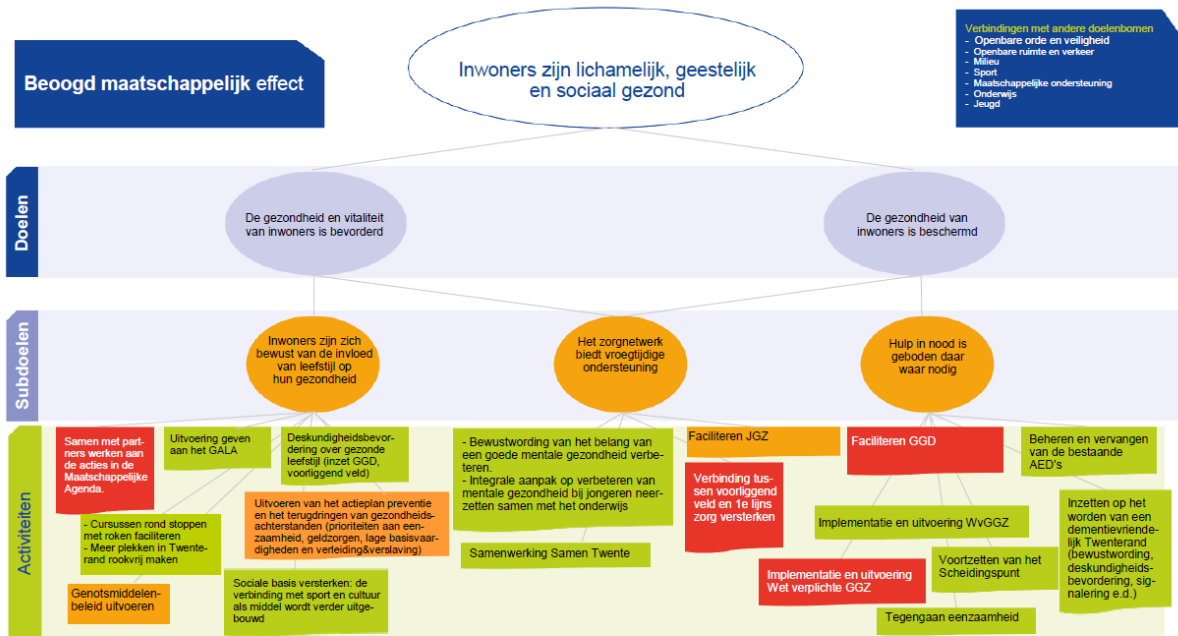
*Dit betreft het aantal unieke BSN's met een lopende indicatie in het aangegeven jaar

** Inwoners kunnen meerdere soorten geïndiceerde zorg ontvangen. Om die reden tellen deze indicatoren niet precies op tot het aantal unieke inwoners dat geïndiceerde zorg heeft ontvangen

Doelenboom Gezondheidszorg

Doelenboom

Gezondheidszorg | 2025

Beoogd maatschappelijk effect

Twenteranders zijn gezond en hebben een gezonde leefstijl

Doel: De gezondheid en vitaliteit van inwoners is bevorderd

Volgens het concept voor positieve gezondheid, is gezondheid “het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven”. Gezondheid is nauw verbonden met andere leefgebieden van inwoners. Dit maakt een integrale aanpak voor het verbeteren van de gezondheid noodzakelijk. Voor de gemeente is het van belang dat haar inwoners gezond en vitaal zijn. Door het bevorderen van gezondheid en vitaliteit kunnen zorgkosten verminderden en soms wel voorkomen worden. Inwoners die gezond en vitaal zijn kunnen daarnaast een grote bijdrage leveren aan de samenleving door bijvoorbeeld het uitvoeren van vrijwilligerswerk.

Doel: De gezondheid van inwoners is beschermd

Naast het bevorderen van de gezondheid en vitaliteit van inwoners is het ook nodig om deze gezondheid te beschermen. Er zijn meerdere bedreigingen die de gezondheid van mensen kunnen schaden. Door het organiseren van beschermingsmaatregelen probeert de gemeente dit te voorkomen. Gezondheidsbescherming is het geheel van activiteiten en maatregelen dat er toe bijdraagt dat mensen minder worden blootgesteld aan schadelijke omstandigheden.

Subdoel: Inwoners zijn zich bewust van de invloed van leefstijl en gedrag op hun eigen en andermans gezondheid en functioneren

Activiteiten

- **Uitvoering geven aan het GALA**

Omschrijving

In 2023 is het Gezond en Actief Leven Akkoord (hierna GALA) ondertekend. De Brede SPUK GALA regeling maakt het voor de gemeente mogelijk om meer in samenhang in te zetten op preventie en

bundelt tevens geldstromen die zich richten op stimuleren van sport en bewegen, preventie en het versterken van de sociale basis. Naast sport wordt ook cultuur ingezet als middel om de doelen voor het bevorderen van de gezondheid van de inwoners binnen de gemeente te behalen, het sportakkoord en de regeling Combinatiefuncties zijn daarom ook onderdeel van de Brede SPUK GALA. De Brede SPUK GALA uitkering is voor de periode 2023-2026 aangevraagd en ontvangen. Voor 2025 is de uitkering ook beschikbaar voor alle 15 aangevraagde thema's van het GALA. Voor de besteding van deze uitkering is een integraal plan van aanpak opgesteld voor de periode 2023-2026, door de doelen vanuit het GALA te linken aan onze lokale doelstellingen. Hiermee kunnen we de middelen die beschikbaar zijn vanuit de SPUK GALA optimaal ingezet worden om te werken aan onze eigen doelen en activiteiten uit zowel het Sportakkoord het toekomstige cultuurakkoord, de Integrale beleidsnota en de concrete acties uit de Maatschappelijke Agenda's van de komende jaren. Een deel van de SPUK activiteiten pakken wij regionaal op via de Twentse Koers. Denk hierbij aan valpreventie. Regionaal worden ook de doelen uit het integraal zorgakkoord (IZA) vormgegeven.

Subdoel: Het zorgnetwerk biedt vroegtijdige ondersteuning

Activiteiten

- **VOORSTEL: Samenwerking Samen Twente**

Omschrijving

Vanuit de SamenTwente zijn er bij de Twentse gemeenten extra financiële bijdragen gevraagd. Een aantal bijdragen zijn onvermijdelijk vanwege veiligheid en het continueren van essentiële dienstverlening. Voorbeelden van deze onvermijdelijke bijdragen zijn informatieveiligheid, -management en privacy. Verhogingen van bijdragen bij VTT, Milieu en Gezondheid en Forensische geneeskunde zijn voor de komende 2 jaar incidenteel toegezegd. Incidentele dekking van de ontwikkelingen sluit aan bij de wens van het college en het besluit van het Algemeen Bestuur van SamenTwente om deze tijdelijk te continueren. Op verzoek van het Algemeen Bestuur SamenTwente loopt nu dit jaar een kerntakendiscussie gezien de grote budgetwens rondom SamenTwente en de situatie dat gemeenten een ravijnjaar tegemoet gaan.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Verhogingen van bijdragen Samen Twente (2025 en 2026)	i	€ 250.000	n

Metingen

Beleidsdoelen	Begroot 2024	Begroot 2023	2022	2021	2020	2019	2018	Bron
Hulp is geboden waar nodig								
Aantal beschikbare en in kaart gebrachte AED's (incl. AED's in particulier eigendom)	100	90	91	91	81	80	88	Hartslagnu.nl
Minimaal aantal inwoners uit Twenterand die staan ingeschreven op www.hartslagnu.nl	1100	970	1100	1011	917	900	1.039	Hartslagnu.nl
Mate waarin hulpverlening bij tijdelijk huisverbod wordt aangeboden (%)*	100	100%	100%	100%	100%	100%	100%	Avedan Maatschappelijk werk
Mate van acceptatie hulpverlening bij tijdelijk huisverbod (%)	100	100%	100%	100%	100%	100%	100%	Avedan Maatschappelijk werk
Aantal basisscholen met voorlichting over middelengebruik	21****	0	0	1**	2**	17	8	Tactus Verslavingszorg

* Tot en met augustus 2020 gaat het om 3 thv's in de gemeente Twenterand

** In verband met de coronamaatregelen zijn verschillende voorlichtingen niet doorgegaan. Met de scholen is afgestemd hoe hiermee om te gaan.

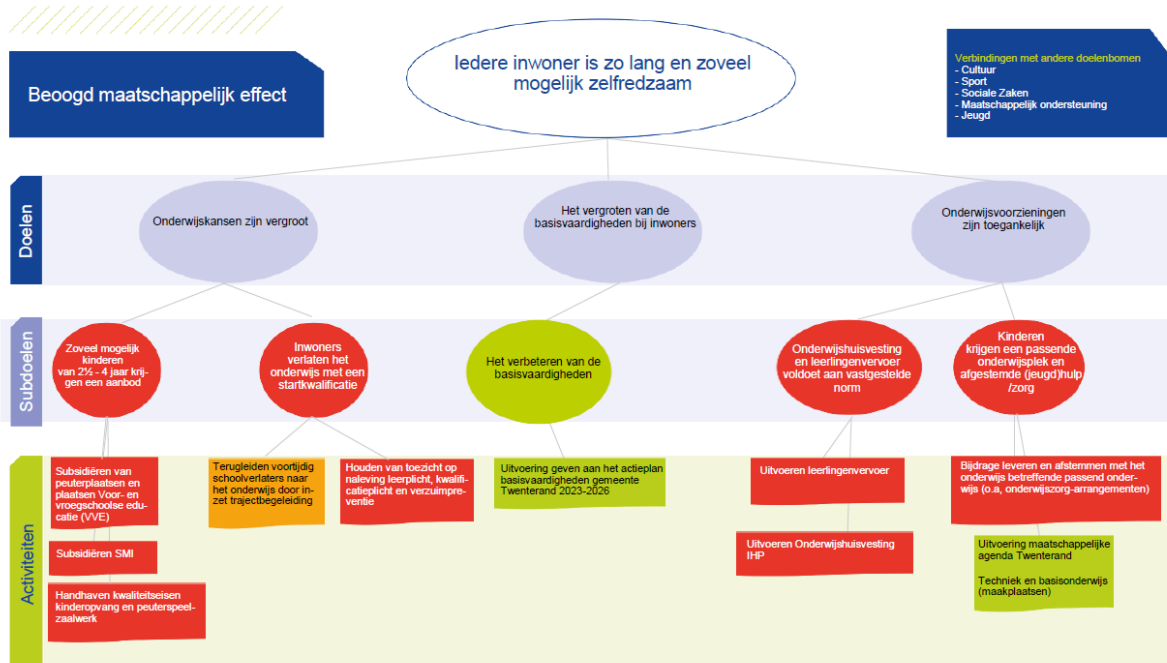
*** In verband met de coronamaatregelen hebben er 7 scholen tot aan de zomervakantie voorlichtingen afgenomen. De aantallen voor de tweede helft na de zomervakantie zullen wederom afhankelijk zijn van corona.

**** Voor deze indicator zijn we gewisseld van aanbieder (van Tactus Verslavingszorg naar First Aidd). Het jaar 2022 was een transitiejaar (met o.a. corona) waarin we de focus van Tactus hebben verlegd en de samenwerking aan gingen met First Aidd. Doordat de gesprekken met First Aidd in de eerste helft van 2022 tot stand zijn gekomen, was het niet mogelijk om een goede begroting te maken voor 2023. Inmiddels is duidelijk hoe de samenwerking vorm krijgt en begroten we voor zowel 2023 als 2024 21 basisscholen waarop voorlichting wordt gegeven.

Doelenboom Onderwijs

Doelenboom

Onderwijs | 2025

Beoogd maatschappelijk effect

Iedere inwoner is zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Doel: Onderwijskansen zijn vergroot

De gemeente Twenterand heeft als doel de onderwijs kansen te vergroten. Wij doen dit door in een vroeg stadium achterstanden en problemen te signaleren en hierop tijdig te anticiperen. Hiermee wordt beoogd dat alle kinderen een kansrijke start hebben in het onderwijs. Tevens hopen we met preventieve inzet in de toekomst minder vaak jeugdhulpvoorzieningen in te zetten. Belang is hierin een goede doorgaande lijn van kinderwens tot onderwijs.

Doel: Het vergroten van de basisvaardigheden bij inwoners

De gemeente Twenterand heeft als doel de basisvaardigheden van inwoners te vergroten. Basisvaardigheden zijn competenties die inwoners nodig hebben om effectief te functioneren in de samenleving, hierbij kan gedacht worden aan lezen, schrijven en digitale vaardigheden. Als inwoners verminderde basisvaardigheden hebben, kunnen zij minder goed functioneren in de samenleving, thuis en op het werk. Door het vergroten van de basisvaardigheden bij inwoners wordt de zelfredzaamheid bevorderd.

Doel: Onderwijsvoorzieningen zijn toegankelijk

De voorzieningen voor onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoen aan de normen die in de lokale verordeningen zijn vastgelegd. Tevens zorgt de gemeente in specifieke gevallen voor extra ondersteuning als de gemeente hiervoor verantwoordelijk is.

Subdoel: Zoveel mogelijk kinderen van 2 ½ - 4 jaar krijgen een aanbod

Activiteiten

- Handhaven kwaliteitseisen kinderopvang en peuterspeelzaalwerk
Omschrijving

Vanaf 1 januari 2022 konden gemeenten en GGD'en ervoor kiezen om soepeler toezicht te houden op kindercentra en gastouderbureaus. Hierbij worden de minimale eisen waarop wordt getoetst grotendeels losgelaten. In plaats daarvan kunnen gemeenten en GGD'en zelf het toezicht per jaar invullen en moeten ze dit motiveren en vastleggen. Zo kunnen inspecties goed rekening houden met specifieke (lokale) risico's. Op 1 april 2022 is de GGD Twente in alle 14 Twentse gemeenten begonnen met het flexibel inspecteren.

In Twente is ervoor gekozen om samen te werken aan een nieuw handhavingsbeleid. De 14 Twentse gemeentes pakken dit gezamenlijk op in samenwerking met de GGD en gaan naar aanleiding van een modelleidraad van de VNG gezamenlijk toezicht en handhavingsbeleid opstellen. Ontwikkelingen hierover volgen zodra meer bekend is. In het handhavingsbeleid worden signalen uit het landelijk rapport meegenomen, zoals de personeelstekorten. De personeelstekorten hebben een grote relatie met tekortkomingen in de kwaliteitseisen. Ook is rekening gehouden met de flexibele inspectieactiviteit, aanpassing van boeteregels aan het strafrecht en zorgvuldigere belangenafweging.

De personeelstekorten worden tevens ingedamd door het bijna gratis aanbieden van kinderopvang. Dit is twee jaar uitgesteld en gaat in 2027 in.

Subdoel: Inwoners verlaten het onderwijs met een startkwalificatie

Activiteiten

- **Houden van toezicht op naleving leerplicht, kwalificatieplicht en verzuimpreventie**

Omschrijving

Er is een grote toestroom van nieuwkomers en leerplichtige nieuwkomers. Onze lokale scholen zetten zich hard in om voor de Oekraïense vluchtelingen onderwijs te bieden. Hiernaast zetten de scholen het Palet en Het Erasmus ISK zich ook in voor onderwijs voor nieuwkomers in Twenterand. De grote toestroom van leerplichtige nieuwkomers kan effecten hebben op de regionale leerplichtambtenaar. De effecten worden momenteel nader besproken en wanneer nodig komen we bij de begrotingsbehandeling hierop terug.

Subdoel: Onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoet aan vastgestelde norm

Activiteiten

- **Uitvoeren Onderwijshuisvesting IHP**

Omschrijving

Op het gebied van huisvesting zijn er diverse ontwikkelingen, zoals het wetsvoorstel planmatige en doelmatige aanpak onderwijshuisvesting, doorvertaling van het IHP, de nieuwbouw van de Oranjeschool en het groeiende leerlingaantal van SBO de Sleutel. Hieronder worden ze puntsgewijs toegelicht.

Het Wetsvoorstel doelmatige aanpak onderwijshuisvesting heeft als doel om gemeenten en schoolbesturen meer planmatig te laten samenwerken bij bouw en onderhoud van schoolgebouwen. Het wetsvoorstel wat op 1 augustus 2025 in werking treedt, stelt gemeenten onder andere verplicht een Integraal Huisvestingsplan [IHP]. Ook stelt deze wet dat de gemeente verantwoordelijk wordt voor renovatie van schoolgebouwen als alternatief voor nieuwbouw. Het Integraal Huisvestingsplan gemeente Twenterand 2023-2039 biedt een leidraad voor mogelijke investeringen die tot en met 2039 mogelijk plaatsvinden. De gemeente Twenterand is momenteel in afwachting van de wetwijziging en de modelverordening, deze wordt verwacht in het 4e kwartaal. Zodat wij tijdig kunnen anticiperen op het wetsvoorstel en de waar nodig benodigde financiële middelen. Mocht het nodig zijn, komen we hier bij de raad op terug. Naast bovenstaande wordt u als raad tevens separaat op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen rondom de Oranjeschool.

Het leerlingenaantal van SBO de Sleutel is de afgelopen jaren behoorlijk gegroeid en dit lijkt een structurele toename. Een structurele toename in speciaal basisonderwijs, terwijl onderwijs streeft naar inclusief onderwijs is verklaarbaar door de functie die de Sleutel vervult in het onderwijslandschap. Het schoolbestuur heeft dan ook gevraagd om mee te denken over de functie van de Sleutel binnen het onderwijslandschap, waarbij een huisvestingsvraagstuk naar boven komt, maar ook de relatie met onderwijs-jeugdhulp. De Sleutel en de gemeente Twenterand zijn hierover met elkaar in gesprek, dit kan financiële gevolgen hebben en waar nodig komen we hier bij de raad op terug.

Metingen

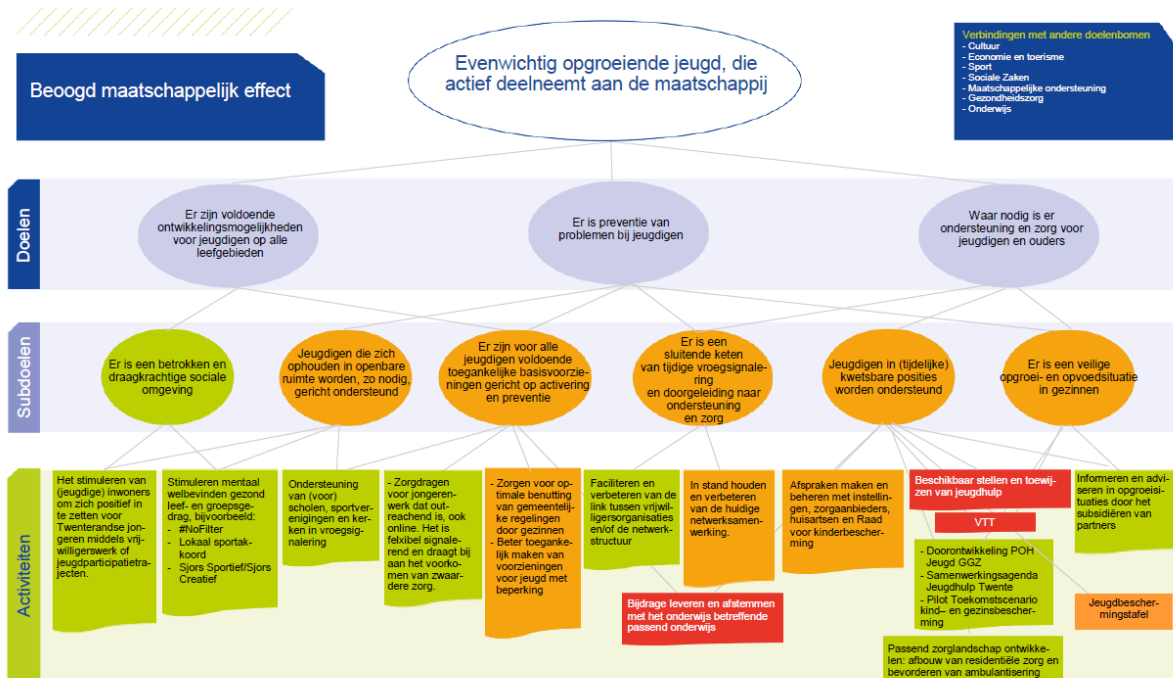
Beleidsdoelen	Begroot 2025	Begroot 2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Basisvaardigheden zijn vergroot								
Aantal peuters dat wordt bereikt (zowel reguliere peuters als doelgroeppeuters (VVE))	500	450	553	506	452	418	313	Opgave instellingen
Aantal cursisten die een taal cursus volgen bij het ROC	50	40	56	58	42	38	40	ROC
Aantal cursisten aangemeld via Taalpunt	200	60	239	58	18	31	90	Taalpunt
Aantal leerlingen leerlingenvervoer *	370	370	368	333	366	298	282	Interne systemen

* De gerealiseerde cijfers vanaf 2023 is de peidatum 1-4 van dat jaar

Doelenboom Jeugd

Doelenboom

Jeugd | 2025

Beoogd maatschappelijk effect

Evenwichtig opgroeiende jeugd, die actief deelneemt aan de maatschappij.

Doel: Er zijn voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de jeugd op alle leefgebieden

De meeste jeugdigen groeien probleemloos op, ouders zijn hiervoor als eerste verantwoordelijk. Daarnaast zijn er voldoende voorzieningen op het gebied van sport, welzijn, cultuur, educatie, gezondheid en vrije tijd waarin de Twenterandse jeugd zich kan ontwikkelen.

Doel: Er is preventie van problemen bij jeugd

De gemeente wil voorkomen dat lichte opvoed- of opgroei vragen uitgroeien tot zorgvragen.

Doel: Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders

Voor ouders en jeugdigen waarvoor het niet vanzelfsprekend is dat alles vanzelf goed verloopt, is aanvullende ondersteuning of zorg nodig om ook voor hen de kans om evenwichtig op te groeien mogelijk te maken of te vergroten. We streven naar effectieve en efficiënte ondersteuning en zorg waarmee we de eigen kracht van ouders en jeugdigen versterken met als doel dat ze zo snel mogelijk en zo goed mogelijk hun eigen leven (weer) vorm kunnen geven. De gemeente heeft op grond van de Jeugdwet een jeugdhulpplicht, die waarborgt dat jeugdigen de hulp ontvangen die zij nodig hebben. Met deze verantwoordelijkheden heeft de gemeente meer instrumenten in handen om hierop te sturen.

Subdoel: Jeugdigen in (tijdelijke) kwetsbare posities worden ondersteund

Activiteiten

• VOORSTEL: Inkoop jeugd 2025

Omschrijving

Vanaf 1 januari 2025 wordt gestart met een nieuw regionaal inkoopmodel voor Jeugd en Wmo. Uit de impactanalyse blijkt dat dit tot € 991.000,- meerkosten voor Twenterand leidt bij gelijkblijvende

instroom. De meerkosten komen deels voort uit de herijking van de reële tarieven en CAO-stijgingen, zoals al eerder aangegeven in de over de Inkoop Jeugdhulp 2025 verstuurd Raadsbrief. Er is bij de begroting 2024 al rekening gehouden met de prijseffecten van het reële tarievenonderzoek. Daarnaast komt de impact voort uit de landelijke opdracht om grote residentiële voorzieningen af te bouwen en toe te werken naar kleinschalige woon- en verblijfsvoorzieningen. Deze ombouw heeft een verhogend effect op de tarieven. Daarom is het noodzakelijk om de instroom te verminderen en de trajectduur (zorginzet) te verkorten. Om dit kansrijk te laten zijn, wordt er ingezet op de ontwikkeling en inzet van ambulante alternatieven voor verblijf.

Eigen initiatieven in Twenterand zijn hierbij van belang, maar we zullen dit ook regionaal oppakken in de Samenwerkingsagenda. Voorbeelden van eigen initiatieven zijn het lokaal ontwikkelen van passende woonvormen voor jongeren (18-/ 18+) met een lichte begeleidingsvraag of de inzet van extra gezinswerk. Ook is het noodzakelijk om de sociale basis te versterken en om invulling te geven aan normaliseren en het ontmoedigen van claimgedrag. Dit is ook een belangrijk thema in de IBN. Dit zijn trajecten die pas op de lange termijn resultaat opleveren, maar wel noodzakelijk om de menselijke maat en continuïteit te kunnen blijven bieden aan onze inwoners. Daarnaast worden er mogelijkheden onderzocht om nieuwe werkafspraken met externe verwijzers voor jeugd te maken.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Inkoop jeugd 2025	s	€ 700.000	n

- **Beschikbaar stellen en toewijzen van jeugdhulp**

Omschrijving

Effecten/ investeringen Hervormingsagenda jeugdzorg (nationaal)

Het doel van de Hervormingsagenda jeugdzorg is dat het stelsel rondom jeugdigen beter gaat werken en financieel weer houdbaar zal worden. Een structurele besparing is aan de orde, evenals investeringen om deze te halen. Er ligt een grote opgave op kostenbeheersing die scherpe keuzes gaat vragen. In de Hervormingsagenda zijn zowel maatregelen opgenomen die geld kosten, zoals een verbetering in kwaliteit, als maatregelen die (op termijn) een besparing opleveren. Ook is rekening gehouden met kosten voor de uitrol van maatregelen. De richting van de aanpassingen: een inperking van de reikwijdte van de Jeugdwet, een verbetering van de toegang en integraliteit van het sociaal domein en een versteviging van de sociale basis.

Vertrekpunt voor de Hervormingsagenda is een structurele besparing van €1 miljard vanaf 2027. Voor een deel van de maatregelen (ongeveer €650 miljoen) zijn het Rijk en de VNG het eens over de haalbaarheid. Voor de resterende €380 miljoen zijn er meer onzekerheden wat betreft de verwachte opbrengst en de duurzaamheid van de maatregelen. Wanneer we de besparingsopgave vertalen naar Twenterand betekent dit dat we uiteindelijk – volgens onze huidige inzichten vanaf 2026 – ca. 2 miljoen minder aan rijksbijdrage krijgen voor jeugdhulp. Hier is al rekening mee gehouden in de meerjarenbegroting.

Een externe Deskundigencommissie brengt begin 2025 zwaarwegend advies uit aan het rijk en de VNG ten aanzien van de uitvoering van de maatregelen en de gepleegde inspanningen, vooral in relatie tot de uitgavenontwikkeling. Een belangrijk punt daarin is hoe wordt omgegaan met de autonome prijsontwikkeling waar gemeentes geen invloed op hebben. Het uiteindelijke financiële effect is daarom op dit moment nog lastig concreet te berekenen.

We zijn al een aantal jaren bezig om de beweging van geïndiceerde zorg naar voorliggende voorzieningen te maken. De inzet van Praktijkondersteuners Jeugd bij de huisartsen, gezinswerk en Coördinatoren Externe verwijzers (CEV-ers) hebben tot een onderbouwde besparing op geïndiceerde jeugdhulp gezorgd. Dit leidde tot een forse positieve prestatie op financieel en inhoudelijk gebied. Hierdoor kwamen we in 2022 en 2023 zelfs uit met de rijksbijdrage voor jeugdhulp!

Helaas is dit geen garantie voor de toekomst en blijft investeren in besparingen en daarmee het voorveld noodzakelijk. De maatregelen en de bezuinigingen uit de Hervormingsagenda Jeugd vragen voor de komende jaren een extra inspanning. Een aantal van deze maatregelen worden regionaal opgepakt in de Inkoop Jeugdhulp 2025, in de transformatie-opgave voor aanbieders die hieraan verbonden is en in de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente. Daarnaast zijn we lokaal bezig met het doorontwikkelen van een stevig lokaal team, het uitwerken van een integrale, domeinoverstijgende aanpak en het ontwikkelen van collectief, vrij toegankelijk aanbod. Gezien de grote inhoudelijke en financiële taakstelling op de hervormingsagenda komen we hier wanneer er meer duidelijkheid over is – op inhoud en financiën – bij uw raad op terug.

Doorontwikkeling toegang tot het sociaal domein en het lokaal team

Gemeenten zijn vanuit verschillende wet- en regelgeving verantwoordelijk voor de toegang tot zorg en ondersteuning in het sociaal domein. De (her)inrichting van de toegang, met stevige lokale teams, wordt daarbij gezien als sleutel om zorg en ondersteuning beter te organiseren, waarbij het perspectief van de inwoner centraal komt te staan. Deze beweging zien we in heel veel akkoorden en programma's in het sociaal domein terug, maar dit heeft bijvoorbeeld ook een link met dienstverlening.

Gemeenten moeten zorgdragen voor een laagdrempelige toegang tot ondersteuning. Ook moet er gezorgd worden voor krachtige, goed bereikbare lokale teams die aanwezig zijn op plekken waar inwoners van nature komen, direct hulp bieden en, als nodig, schakelen met gemeentelijke afdelingen, collectieve voorzieningen en aanvullende expertise. De teams vormen voor inwoners het vertrouwde gezicht en blijven aanspreekpunt zo lang als nodig. Dit sluit aan bij de twee ontwikkelrichtingen die we in Twenterand hebben gekozen voor de doorontwikkeling van de toegang: samenhangend organiseren en inwoner als uitgangspunt.

Terwijl de opgaven dus groot zijn, en burgers verwachten dat gemeenten met hun dienstverlening dichterbij hen komen te staan, wordt er door het Rijk de komende jaren sterk bezuinigd, niet alleen op Jeugdhulp. We doen al veel, maar dit vraagt de komende jaren een meer efficiënte en effectieve samenwerking om inwoners zo vroeg mogelijk in beeld te krijgen en preventief te kunnen werken, inwoners waar noodzakelijk zo goed mogelijk te ondersteunen en de instroom naar geïndiceerde zorg te beperken. Dit is een gezamenlijk opdracht met ons voorliggend veld.

Doorontwikkeling dashboard voorliggend veld

In het coalitieakkoord wordt beoogd de positie van het voorliggend veld te versterken, door het ontwikkelen van een dashboard voor het voorliggend veld. In 2024 wordt gestart met een inventarisatie van de verschillende systemen, eenduidigheid in registratie en verwerkingsmethoden van het voorliggend veld, om te onderzoeken hoe een dashboard ontwikkeld kan gaan worden. Onderzocht wordt of er het mogelijk is de huidige systemen te koppelen en/of dat de data via een ander systeem gegenereerd moet gaan worden. Het ontwikkelen van een dashboard kan mogelijk mogelijk leiden tot een nader voorstel.

Continuïteit cruciale jeugdhulp

Binnen het huidige onrustige jeugdhulp- zorglandschap zien we dat de continuïteit van cruciale jeugdhulp bij een aantal grote aanbieders in gevaar is. Redenen hiervan zijn divers en oorzaken niet eenvoudig te verhelpen. De risico's op discontinuïteit van cruciale jeugdhulp moeten zoveel mogelijk beperkt worden in het belang van de jeugdigen en hun verzorgers. Wanneer continuïteitsrisico's ontstaan of voortduren de komende jaren, is het van belang om deze vroegtijdig te signaleren en om ze te beheersen wanneer de ernst ervan toeneemt. Daar waar nodig en mogelijk dienen passende, objectieve en weloverwogen besluiten genomen te worden over het al dan niet (financieel) ondersteunen van cruciale jeugdhulpaanbieders.

- **VOORSTEL: Afspraken maken en beheren met instellingen, zorgaanbieders, huisartsen en Raad voor kindbescherming**

Omschrijving

POH Jeugd

Sinds 2017 zijn praktijkondersteuners actief in huisartsenpraktijken (POH) op het gebied van jeugd geestelijke gezondheid (jeugd-ggz). Het doel is laagdrempelig, dicht bij huis informatie te bieden en hulpvragen te beantwoorden rondom opvoeden en opgroeien. We streven ernaar om tot een zo groot mogelijk dekking van het aantal deelnemende huisartsen te komen. Dit is ook in lijn met de Hervormingsagenda jeugdzorg en de Regiovisie Jeugdzorg Twente. Het budget is niet meegegroeid met het toenemende aantal huisartsen. De administratieve verwerking bleek niet aan te sluiten bij werkelijke kosten en collegebesluiten.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
POH Jeugd	s	€ 56.700	n

- **Borgen besparingen verwijsprocessen middels 2e Coördinator Externe Verwijzers (CEV).**

Omschrijving

Borgen besparingen verwijsprocessen middels 2e Coördinator Externe Verwijzers (CEV).

Twenterand was de eerste gemeente die jaren geleden gestart is met de functie Coördinator Externe

Verwijzer (CEV). Uit de cijfers van afgelopen jaren blijkt hoe succesvol deze inzet is doordat er flinke 47 besparingen ingeboekt konden worden. Inmiddels hebben bijna alle Twentse gemeenten ons voorbeeld gevolgd. In de structurele formatie zit 32 uur. Sinds september 2023 is 24 uur extra formatie toegevoegd voor de duur van 2 jaar. De CEV heeft contacten met (huis)artsen, praktijkondersteuners en Gecertificeerde Instellingen. Zij ondersteunen zo bij het vinden van passende voorliggende of geïndiceerde zorg maar ook bij het inzetten van doel- en rechtmatige zorg. Besparingen worden behaald doordat de CEV contacten heeft met deze partners en hierdoor efficiëntere zorg in kan zetten; voorliggend waar passend, geïndiceerd waar nodig. Veelal blijkt in contact met de CEV dat externe verwijzers te hoge indicaties afgeven qua omvang maar ook qua zorgzwaarte. Door het bespreken van de casuïstiek kan de juiste zorg voor de inwoner worden gerealiseerd en kunnen kosten bespaard worden. In 2023 is er afgerond € 315.000,- (bron: CEV jaarverslag 2023, backoffice lijst incl. casuïstiek) bespaard. De CEV-functies verdienen zich daarmee ook terug. Structurele urenuitbreiding (de nu ingezette tijdelijke 24 uur) zal tot duidelijke besparingen blijven leiden. Dit is al in de ramingen verwerkt. Het niet structureel maken van deze 24 uur zal onvermijdelijk leiden tot hogere zorgkosten. In dat geval zal de begroting met minimaal €150.000 verhoogd moeten worden. Inzet van 24 uur extra op structurele basis betekent voor de loonsom een uitbreiding van € 58.000.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
2e Coördinator externe verwijzers (CEV)	s	€ 58.000	n

Subdoel: Er is een veilige opgroei- en opvoedsituatie in gezinnen

Activiteiten

- **Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming**

Omschrijving

Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming

Het landelijk beleid vanuit het programma Toekomstscenario Jeugd- en Gezinsbescherming beoogt een transformatie van de huidige opzet van de kind- en gezinsbescherming. Het doel is om te komen van ketenpartners die in een estafettemodel met elkaar samenwerken naar een integrale, systeemgerichte manier van werken. De landelijke proeftuinen die worden uitgevoerd in het Toekomstscenario laten zien dat met deze andere manier van werken een flinke daling van het aantal gedwongen maatregelen mogelijk is.

In Twente gaan we als regio invulling geven aan het Toekomstscenario. De komende jaren werken we in pilots aan 'andere/nieuwe' oplossingen voor kinderen/jongeren/gezinnen met ernstige veiligheidsrisico's. Dit richt zich vooral op de samenwerking tussen onze lokale toegang (jeugd/Wmo) en de jeugdbeschermingsorganisaties Veilig Thuis Twente, Raad voor de Kinderbescherming en Geïndiceerde instellingen (GI's). In Twenterand hebben we relatief veel gedwongen maatregelen en daarom willen we graag pilot zijn in het Twentse traject. Dit legt echter wel extra druk op de capaciteit binnen de toegang. Deze ontwikkelingen vragen voor de komende jaren sowieso een andere en wellicht extra inzet van de betrokken organisaties en van consulenten in de gemeentelijke toegang. Het Toekomstscenario kent een grote samenhang met de regionale Samenwerkingsagenda Jeugdhulp en met de doorontwikkeling van het lokale team.

- **Veilig Thuis Twente**

Omschrijving

Duurzame doorontwikkeling Veilig Thuis Twente

Het aantal meldingen bij Veilig Thuis Twente (VTT) heeft de afgelopen jaren steeds een stijgende lijn laten zien. Om te voorkomen dat we in een cyclus blijven zitten dat de meldingen toenemen en er extra middelen moeten worden ingezet om de wachttijden te beheersen, is er de wens om tot een

toekomstbestendige oplossing te komen met VTT. Tot nu toe was de inzet vooral gericht op het primaire proces van VTT en het beheersen van de doorlooptijden. In 2024 is een onderzoek gedaan met een bredere focus op alle taken van VTT binnen de aanpak Huiselijk geweld en kindermishandeling en de samenwerking in de keten. Uit het onderzoek volgt een nieuwe ontwikkelrichting die past binnen de richting van het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming en de Hervormingsagenda jeugd. Op basis hiervan wordt bepaald welke investering nodig is voor 2025 en verder. Indien nodig komen we hierbij op terug bij uw raad.

Metingen en verplichte indicatoren

Beleidsindicatoren	Begroot 2025	Begroot 2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Voor alle jeugdigen zijn er voldoende en toegankelijke voorzieningen								
Aantal activiteiten dat door jongeren zelf wordt georganiseerd bij St. Zorgzaam Twenterand (SZST)	Vervalt	-	109	66	100	42	56	Stichting ZorgSaam Twenterand (SZT)
Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders								
Aantal bezoekers CJG Loket	Vervalt	30	41	48	21	34	64	SZT
Aantal Bezoekers website Loes.nl	350.000	400.000	-	514.907	326.273	364.556	337.134	SZT/GGD
Aantal uitgevoerde trajecten BOR	Vervalt	5	2	4	3	3	5	Humanitas
Aantal uitgevoerde trajecten Homestart	Vervalt	3	1	3	0	1	2	Humanitas
Er is een sluitende keten van tijdige vroeg signalering en doorgeleiding naar ondersteuning en zorg								
Aantal jongeren gemeld in het zorgnetwerk door SZT	Vervalt	-	136	152	125	74	46	SZT
Kwetsbare jeugd incl. jeugdgroepen wordt/ worden ondersteund								
Aantal individuele coaching plannen door SZT	Vervalt	-	27	38	28	17	20	SZT
Aantal jeugdige/jongvolwassen vrijwilligers dat betrokken is bij het jongerenwerk van SZT	250	-	139	136	157	24	108	SZT
Een overzicht van vrij toegankelijke voorzieningen per kern.	Vervalt	gereed	1	1	1	1	1	
Totaal aantal jeugdhulpvoorzieningen	Vervalt	-	nvt	1.144	1.040	1.292	717	Interne systemen
totaal aantal jeugdigen uniek	Vervalt	-	nvt	689	661	733	-	Interne systemen
Er is een expertisecentrum duurzame gezinsvormen gerealiseerd	Vervalt	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee		
er is een regionaal meldpunt loverboyproblematiek / mensenhandel Twente gerealiseerd	Vervalt	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee		
De vier jeugdweelzijnsorganisaties zijn betrokken bij herpositionering jongerenwerk hebben gezamenlijke werkafspraken gemaakt *	Vervalt	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	Ja		

Vernieuwde beleidsindicatoren	Begroot 2025							
Voor alle jeugdigen zijn er voldoende en toegankelijke voorzieningen								
Aantal individuele trajecten Jongerenwerk	90							ZorgSaam
Aantal groepsgerichte trajecten Jongerenwerk	30							ZorgSaam
Er is een onafhankelijk ervarings- en tevredenheidsonderzoek onder meerdere doelgroepen van het Jongerenwerk uitgevoerd	Ja							ZorgSaam
Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders								
Aantal gezinnen dat ondersteund is door lichte kortdurende opvoedondersteuning	30							ZorgSaam
Aantal gezinnen dat ondersteund is door de medewerker Kansrijke Start	25							ZorgSaam
Totaal aantal gekoppelde gezinsvrijwilligers door Evenmens	8							Evenmens
Er is een sluitende keten van tijdige vroeg signalering en doorgeleiding naar ondersteuning en zorg								
Aantal verwijzingen van jongerenwerk naar een andere voorliggende voorziening	50							ZorgSaam
Aantal verwijzingen van jongerenwerk naar geïndiceerde zorg	20							ZorgSaam
Kwetsbare jeugd incl. jeugdgroepen wordt/ worden ondersteund								
Totaal aantal unieke jeugdigen dat geïndiceerde zorg heeft ontvangen*	1060	1050	1020	1048	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen met verblijf **	145	150	138	149	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen met ambulante zorg **	940	950	910	935	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen met een maatregel (ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing) **	125	140	116	136	-	-	-	Interne systemen

Totaal aantal unieke jeugdigen die ondersteuning hebben gekregen via de POH	380							Mediant
Totaal aantal unieke gezinnen/ jeugdigen die ondersteuning hebben gekregen via gezinswerk	75							Incluzio

*Dit betreft het aantal unieke BSN's met een lopende indicatie in het aangegeven jaar

** Jeugdigen kunnen meerdere soorten geïndiceerde zorg ontvangen. Om die reden tellen deze indicatoren niet precies op tot het aantal unieke jeugdigen dat geïndiceerde zorg heeft ontvangen